

УДК 657:004

*Долбнєва Д.В.,
к.е.н., старший викладач кафедри обліку і аудиту,
Львівська державна фінансова академія*

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Постановка проблеми. Протягом тривалого часу відбуваються значні трансформації в усіх сферах життя суспільства, особливо це стосується широкого запровадження інформаційно-комунікаційних систем та автоматизації ряду процесів, які удосконалюють та оптимізують збір та передачу систематизованих потоків даних від різних користувачів на національному та міжнародному рівнях.

Система ведення обліку підприємств також зазнає значного впливу від процесів інформатизації та автоматизації як на етапі збору вхідної інформації, так і на етапі її систематизації та передачі у формі різноманітних звітів кінцевим користувачам для прийняття найбільш раціональних управлінських рішень.

Саме тому, сучасне фінансово-економічне середовище вимагає від усіх учасників облікового процесу переосмислення ключових концепцій ведення обліку на підприємствах в умовах інформатизації та автоматизації з метою формування такого інформаційного забезпечення, яке дасть можливість не тільки передбачати розвиток подій, але і при необхідності пропонувати надійну та дієву систему заходів

для запобігання можливих ризиків та загроз, найефективнішого використання ресурсів та досягнення очікуваного результату (економічного чи соціального) в автоматизованому режимі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження стану та проблем організації та ведення обліку на підприємстві за допомогою інформаційних автоматизованих систем здійснювали такі вітчизняні науковці, як М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, В. П. Завгородній, Р. М. Захарченко, М. В. Карамушка та Т. Г. Кірюшатова [6], М. С. Пушкар, В. В. Сопко, В. Є. Ходаков [6], М. Г. Чумаченко [10] та інші. О. С. Височан, А. Г. Загородній, В. Д. Шквір [9] у своїх працях вивчають локальні та сучасні гібридні інформаційні системи, які покладено в основу створення інформаційних систем ведення обліку. Особливості та важливість використання інформаційно-комунікаційних технологій у бухгалтерському обліку та звітності вивчали такі науковці, як: К. Л. Багрій [1], С. В. Івахненков [5], А. С. Крутова, В. О. Осмятченко, М. М. Матюха.

Всі вони здійснили вагомий внесок у вивченні генезису та використання інформаційних систем ведення обліку. Проте, окремі питання щодо ефективного впровадження та використання інформаційних систем на вітчизняних підприємствах залишаються ще неповністю дослідженими.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення необхідності та передумов впровадження сучасних автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах в умовах стрімкої інформатизації та автоматизації усіх сфер діяльності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформатизація суспільства підняла на високий рівень цінність інформації та забезпечила чітке усвідомлення представниками бізнесу залежності його результатів від об'єктивності, якості оброблення, систематизації та швидкості її передачі. В той час, як використання засобів автоматизації дозволяє практично повністю вирішити проблеми неточності та несвоєчасності інформації.

В загальному розумінні автоматизація обліку – це комплекс заходів технічного, організаційного та економічного характеру, який спрямований на мінімізацію безпосередньої участі людини або ж її повне усунення в процесі обробки та передачі інформації на основі масового застосування новітніх інформаційних систем (технологій). Її проведення вимагає впровадження на підприємстві відповідної інформаційної системи ведення обліку – сукупності технічних засобів обробки даних, програмного забезпечення належної якості і компетентного персоналу.

На сьогодні, повній автоматизації підлягають лише оперативний управлінський облік, фінансовий облік, нормування, контроль та управління за процесом товаропросування, контроль прийняття управлінських рішень [7]. Тоді як управлінський та фінансовий облік стратегічного характеру, планування, прийняття тактичних та стратегічних управлінських рішень не підлягають повній автоматизації. При цьому, як в першому, так і другому випадках бухгалтеру належить чільне місце в процесі ведення обліку.

Застосування сучасних автоматизованих інформаційних систем для ведення обліку є важливою передумовою отримання у будь-який час керівництвом (власниками, менеджерами) підприємства повної, об'єктивної та своєчасної інформації, зниження витрат людських ресурсів, забезпечення оперативної обробки типових облікових операцій.

Інформатизація та автоматизація значно покращують основоположні процеси збору, опрацювання та обслуговування потоку облікової інформації, якісно підвищують зручність ведення та зберігання в автоматизованому режимі усіх первинних документів, формування реєстрів, відомостей та бухгалтерських звітів за трьома етапами організації обліку – первинним, поточним та підсумковим [3].

До того ж правильний вибір засобів автоматизації та інформаційних систем ведення обліку на підприємстві дозволяє:

- обробляти та зберігати велику кількість одиниць облікової інформації;
- здійснювати швидкий доступ до необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- здійснювати вибірку інформації з великої кількості даних та формування необхідної звітності;
- виключити необхідність збереження паперових документів, а при необхідності одержувати паперову копію будь-яких з них;
- виконувати складні математичні розрахунки для планування, аналізу та прогнозування діяльності;
- розробляти комплекс відповідних рекомендацій;
- здійснювати постійне спостереження за поточним станом об'єкта управління та його характеристиками;
- забезпечувати адаптацію до прийнятої практики бізнесу та модифікацію, якщо така практика змінюється [6, с. 17];
- здійснювати підтримку професійної діяльності управлінських працівників та взаємодію з управлінським персоналом [6, с. 17];
- забезпечувати ефективне збереження даних та можливість доступу до них кінцевого користувача зі свого робочого місця [6, с. 17].

Для вітчизняних підприємств нагальним на сьогодні є пошук та подальше використання такої автоматизованої інформаційної системи, яка б дала можливість забезпечити автоматизацію комплексу формальних процедур, а в окремих випадках і вирішення логічних завдань (неформальних операцій), пов'язаних з прийняттям управлінських рішень.

Аналізуючи розвиток системи обліку та звітності на основі інформатизації та автоматизації, академік М. Г. Чумаченко і професор М. С. Пушкар [10, с. 107] досить доречно відзначають, що вирішальним фактором економічного зростання в сучасному світі є впровадження нових інформаційних технологій, використання яких дає значний економічний ефект шляхом заощадження факторів виробництва.

С. В. Івахненко, вивчаючи проблеми трансформації елементів методу бухгалтерського обліку (документування, інвентаризації, оцінки, калькулювання тощо) в умовах використання комп'ютерних інформаційних систем, досить критично оцінив програмні продукти, які використовуються на даному етапі вітчизняними підприємствами. На його думку, «огляд більше 20 наявних на українському ринку програм для комп'ютеризації бухгалтерського обліку свідчить про те, що в практичній роботі з ведення обліку підприємства використовують комп'ютерні програми, які відрізняються функціональним виконанням, способами налагодження, інтерфейсом, але побудовані за однією моделлю. В окремих програмних продуктах («1С», «Галактика», «Лок-ОФФИС», Miracle) обробка та накопичення первинної документації спочатку здійснюється шляхом простої реєстрації, а потім виконується формування бухгалтерських проводок» [5, с. 173].

Таким чином, ми дійсно можемо визначити ряд переваг від активного використання автоматизованих інформаційних систем ведення обліку вітчизняними підприємствами, але поряд з тим, вважаємо за доцільне визначити і негативні фактори, які роблять використання таких систем нераціональним (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги та негативні фактори при використанні автоматизованих інформаційних систем ведення обліку вітчизняними підприємствами

Позитивний результат впровадження інформаційних системи на підприємстві	Переваги, які отримує підприємство від впровадження інформаційних систем ведення обліку	Негативні фактори, які зумовлюють нераціональність використання інформаційних систем ведення обліку на підприємстві
<ul style="list-style-type: none"> – впорядкування обліку; – збільшення кількості інформації, що отримується в процесі обліку; – чітка постановка завдання; – зниження кількості помилок; – підвищення оперативності та якості обліку; – своєчасне діагностування проблем; – підвищення якості та достовірності нормативно-довідкової інформації; – підвищення оперативності самої інформаційної системи. 	<ul style="list-style-type: none"> – економія оборотних засобів; – зниження виробничого браку; – скорочення витрат на адміністративно-управлінський апарат; – зростання ефективності виробничих потужностей; – зниження операційних, управлінських, комерційних і транспортних витрат; – зниження страхових запасів на складах; – зменшення циклу реалізації продукції та витрат часу на здійснення господарських операцій. 	<ul style="list-style-type: none"> – використання багаторівневої технології проектування, яка впроваджується спеціалістами різної спеціальності та кваліфікації; – тривале проектування систем; – технічна неможливість та/або економічна неефективність комп'ютеризації функцій управління, що не забезпечують прямого доступу працівників до інформації; – надмірно централізована обробка інформації; – роздільне функціонування систем інформаційного забезпечення в галузях виробничої, маркетингової, організаційної, фінансової, кадрової та бухгалтерської діяльності підприємства [2, с. 136].

Джерело : складено автором на основі [2; 4; 8]

Основними передумовами впровадження автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах є потреби як самих підприємств, так і користувачів, а також наявність відповідних фінансових ресурсів та технічних засобів для їх формування. Важливим при цьому також є співпраця підприємств-замовників програмного забезпечення із його фірмами-постачальниками, які надають цінні рекомендації щодо параметрів вибору комп'ютерної бухгалтерської програми, яка буде найбільш пристосована до ведення обліку на конкретному підприємстві, виходячи з умов, особливостей та галузі його діяльності тощо.

Успішне використання автоматизованих інформаційних систем ведення обліку залежить від логічного вибору та правильного впровадження цих систем на підприємствах, яке неможливо здійснити миттєво, воно обов'язково передбачає серйозну попередню роботу по реорганізації, оптимізації бізнес-процесів, відмову від застарілих стереотипів.

Також, керівництву підприємства важливо оцінити економічність, доцільність, гнучкість, сумісність, універсальність, системний підхід, рівень захисту та безпеки даних пропонованих

автоматизованих інформаційних систем (програмного забезпечення) та здатність безпосередніх користувачів (бухгалтерів) забезпечувати та контролювати процес їх використання.

Саме тому, погоджуючись із думкою В. В. Євдокімова [4], вважаємо, що для ефективної автоматизації обліку, на вітчизняних підприємствах необхідно проводити поетапне впровадження комп'ютерної інформаційної системи. Нами запропонована логічна схема поетапного впровадження автоматизованої інформаційної системи обліку на вітчизняних підприємствах, дотримання якої, на нашу думку, дозволить їм здійснити ефективний, раціональний та фінансово доступний перехід на автоматизацію обліку (повну чи часткову) (рис. 1).

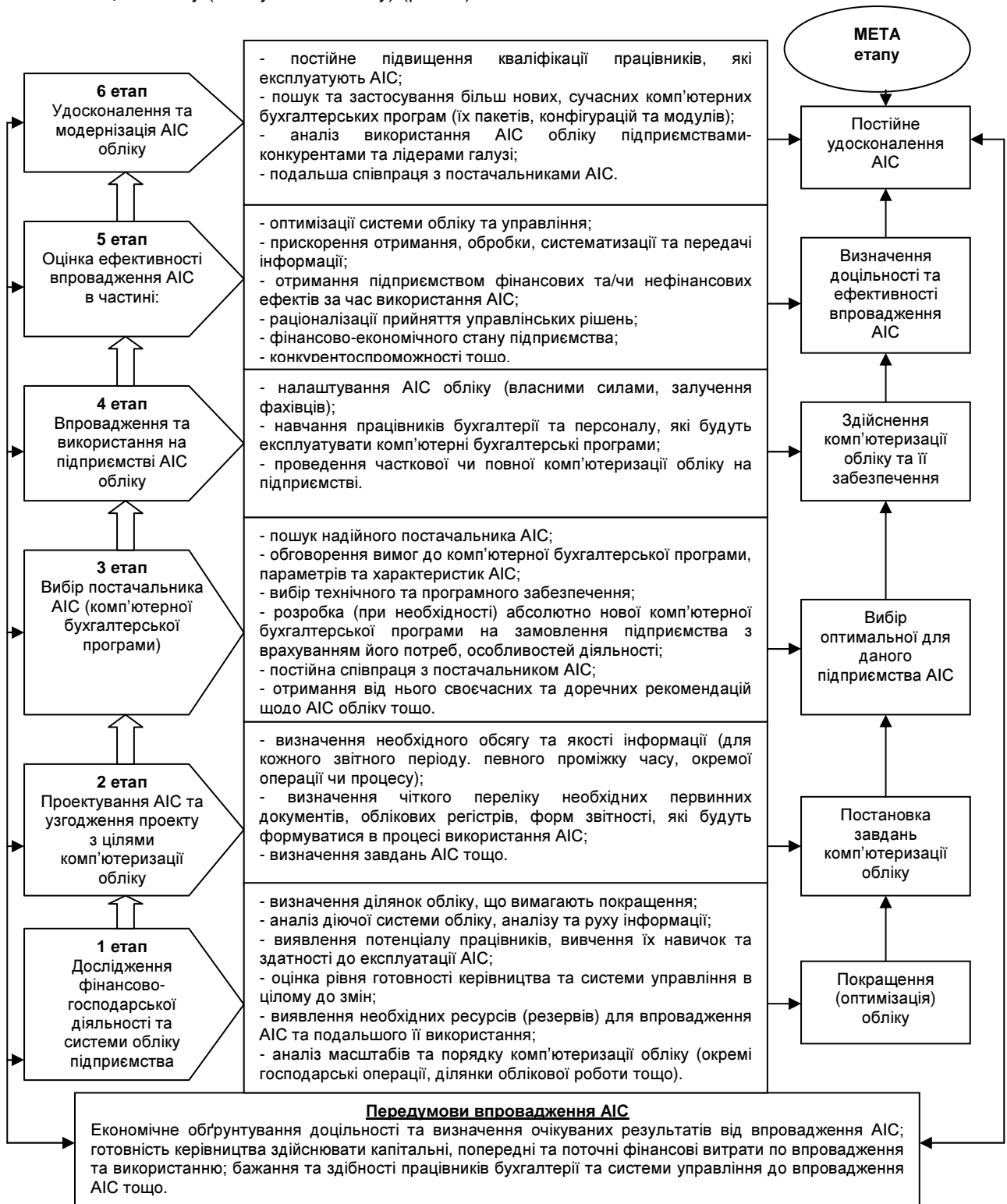

Рис. 1. Етапи впровадження автоматизованої системи обліку (AIS) на вітчизняних підприємствах

Джерело : складено автором

Вибір та впровадження автоматизованих інформаційних систем ведення обліку вітчизняними підприємствами має відбуватися, виходячи із поставлених задач та чітко визначених передумов.

З розвитком інформаційних технологій, на сьогоднішній день на ринку комп'ютерних бухгалтерських програм найбільшою популярністю користуються такі системні комплекси [8, с. 290]:

– «1С: Бухгалтерія 8 для України» – є лідером серед інформаційних технологій на ринку комп'ютеризації облікового процесу;

– Система «Парус» – комплексний модуль для автоматизації обліку на малих, середніх та великих підприємствах;

– «БЕСТ-ЗВІТ ПЛЮС» – автоматизація облікової роботи з бухгалтерською та звітною документацією відповідного зразка;

– «GrossBee XXI» – призначена для комплексної автоматизації торгових і виробничих підприємств;

– «Проект X-DOOR» – автоматизація процесів роботи підприємства: бухгалтерський, складський облік і торгівля;

– «M.E.Doc IS» – це програмний продукт, який допомагає в роботі з документами різних форм, типів та призначення.

На нашу думку, необхідно звернути увагу на програмний продукт системи ERP – конфігурацію «1С: Підприємство. Бухгалтерський облік для України», яка виконує функції автоматизації ведення бухгалтерського та управлінського обліку, а також надає широкі можливості для розробки індивідуальних аналітичних форм та звітів. Вона є надійним засобом отримання детальної інформації про всі бізнес-процеси на підприємстві: від процесу планування виробництва й до процесу збуту продукції з метою прийняття важливих управлінських рішень.

Однак, враховуючи негативний стан національної економіки, політичні, соціальні та законодавчі трансформації, на шляху активного та широкого використання сучасних автоматизованих інформаційних систем, що забезпечать автоматизацію обліку на більшості вітчизняних підприємств, особливо малого та середнього бізнесу, існує певне коло проблемних питань, основними серед яких, на нашу думку є:

1. Бездумна інформатизація обліку може зумовити таку їх автоматизацію, яка приведе до ряду помилок та упущень.

2. Ризики, пов'язані з використанням автоматизованих інформаційних систем обробки вхідної інформації, можуть бути значними (неправильна обробка даних; втрата частини інформації тощо).

3. Розробка програмного забезпечення ведення обліку є досить трудомістким процесом, який вимагає суттєвих фінансових витрат.

4. Незадовільний рівень комп'ютерної грамотності користувачів та необхідність здійснення додаткових витрат для навчання облікового персоналу.

5. Різна галузева спеціалізація вітчизняних підприємств, яка не дозволяє створити універсальну, єдину для всіх комп'ютерну програму.

6. Забезпечення належного рівня безпеки автоматизованої інформаційної системи обліку та звітності конкретного підприємства.

7. Проблема управління інформаційними ресурсами: адаптація порядку ведення обліку та звітності до нових можливостей, навчання працівників по роботі з інформаційними системами, дотримання якості програмних засобів, економічність використання інформаційних систем та комп'ютерних програм.

8. Неготовність працівників та керівництва підприємства до перетворень організаційної структури та змін у бізнес-процесах при впровадженні автоматизованих інформаційних систем.

9. Відсутність нормативної бази для регулювання автоматизованої форми обліку на державному рівні.

10. Зростання цін на послуги з комп'ютеризації обліку, наявність на ринку піратських копій та неліцензійних комп'ютерних бухгалтерських програм.

11. Відсутність державної підтримки вітчизняних підприємств у напрямку комп'ютеризації та програмного забезпечення обліку тощо.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, на сучасному етапі функціонування вітчизняних підприємств інформатизація та автоматизація обліку значною мірою збільшує ефективність роботи облікових працівників, поліпшує внутрішній та зовнішній контроль над фінансово-господарською діяльністю підприємства, що у результаті підвищує ефективність управління підприємством та забезпечує високу результативність його роботи.

Ведення обліку на вітчизняних підприємствах в динамічних умовах сьогодення має здійснюватися з використанням такої автоматизованої інформаційної системи, яка являє собою розвинутий комплекс апаратно-програмних засобів для збирання, обробки, систематизації вхідних даних та своєчасної та надійної передачі кінцевої інформації, з активною участю всіх працівників у їх

розробці та експлуатації. Для цього необхідно забезпечити відповідні передумови та вирішити окреслені проблеми.

Дотримання запропонованих у статті етапів впровадження автоматизованої системи ведення обліку дасть можливість вітчизняним підприємствам провести комплексну чи часткову автоматизацію обліку на найвищому рівні, використовуючи при цьому оптимальний обсяг ресурсів (в основному трудових і фінансових) та часу.

Підприємство, яке прийняло рішення щодо впровадження автоматизованої інформаційної системи для ведення обліку, повинно чітко розуміти, що це дозволить не тільки досягнути ряду фінансових та нефінансових ефектів, але і зумовить додаткові витрати як на вибір оптимальної комп'ютерної бухгалтерської програми, так і на подальше її обслуговування та навчання працівників по її експлуатації.

Проте, з огляду на ряд проблем економічного, політичного та соціального характеру, найближчим часом забезпечити впровадження автоматизованих інформаційних систем на більшості вітчизняних підприємствах досягти не вдасться.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є визначення механізму раціонального та ефективного впровадження автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах та обґрунтування доцільності кожного його елемента, виходячи з особливостей національної економіки, фінансового стану вітчизняних підприємств та менталітету як керівників (власників) підприємств, так і їх працівників (бухгалтерів); а також побудова комплексної автоматизованої інформаційної системи, яка забезпечить здійснення усіх видів обліку на підприємстві та аналіз його фінансово-господарської діяльності.

Бібліографічний список

1. Багрій К.Л. Важливість автоматизації обліку фінансових результатів у сучасних умовах господарювання / К.Л. Багрій // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2013. – Випуск 2. – С. 76-79.
2. Белова А. Оцінка ефективності інформаційних систем в обліку / А. Белова, Н. Сорока // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : [міжнародний збірник наукових праць] (м. Кам'янець-Подільський) / відпов. ред. Н.В. Семенишена. – Тернопіль : Крок, 2014. – Випуск 2. – С. 135-137.
3. Городянська Л.В. Напрями розширення можливостей інформаційних систем для обліку та аналізу / Л.В. Городянська, С.В. Зосенко // Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку і аудиту : проблеми методології та організації : тези доп. наук.-практ. конф. 18 лютого 2010 р. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 61-64.
4. Євдокимов В.В. Особливості впровадження комп'ютерних систем бухгалтерського обліку на великих підприємствах / В.В. Євдокимов // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : [міжнародний збірник наукових праць]. – 2012. – №1(13). – С. 193-202.
5. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку : [наукове видання] / С.В.Івахненко. – Житомир, 2009. – 416.
6. Комп'ютерні технології обробки облікової інформації : навчальний посібник [для студентів ВУЗів] / [Ходаков В.Є., Кірюшатова Т.Г., Захарченко Р.М., Карамушка М.В. ; під ред. В.Є. Ходакова]. – Херсон : Олді Плюс; Київ : Ліра-К, 2012. – 534с.
7. Лобас І.А. Вплив сучасних інформаційних технологій на обліково-інформаційне забезпечення автоматизованого управління / І.А.Лобас, Т.В. Шабельник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Informatica/60699.doc.htm.
8. Поліщук О.М. Особливості застосування комп'ютерних технологій для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах / О.М. Поліщук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2014. – Випуск 11 (41). – Ч. 2. – С.287-293.
9. Шквір В.Д. Інформаційні системи і технології в обліку : [навч. посіб.] / Шквір В.Д., Загородній А.Г., Височан О.С. – [5-те вид., перероб. і доп.]. – К. : Знання, 2011. – 439с.
10. Чумаченко М.Г. Розвиток системи обліку на принципах інформатики і кібернетики / М.Г. Чумаченко, М.С. Пушкар // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2004. – Випуск 4. – С.107-114.

References

1. Bahrii, K.L. (2013), "Importance of automation accounting financial results in the modern business environment", *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*, iss.2, pp. 76-79.
2. Bielova, A. and Soroka, N. (2014), "An estimation of efficiency of informative systems is in account", *Instytut bukhgalterskoho obliku, control ta analiz v umovakh hlobalizatsii*: [The institute of accounting, control and analysis in the globalization circumstances], *Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats*, [international collection of scientific papers], (Kamyanets-Podilskyi, 2014), Krok, Ternopil, Ukraine, iss.2, pp. 135-137.

3. Horodianska, L.V. and Zosenko, S.V. (2010), "Directions of enhancement of opportunities informative systems for an account and analysis", *Informatsiini tekhnologii u zmisti osvity ta praktychnii diialnosti fakhivtsiv z obliku i audytu : problemy metodologii ta orhanizatsii* : [Information technologies are in contents of education and practical activity of specialists of in account and audit], *tezy dopovidei naukovopraktychnoi konferentsii*, [Proceedings of the scientific-practical conference], KNEU, Kyiv, Ukraine, pp. 61-64.
4. Yevdokymov, V.V. (2012), "Features of introduction of the computer systems of accounting on large enterprises", *Problemy teorii ta metodologii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu* : [Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis], *Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats*, [International Collection of scientific papers], no. 1 (13), pp. 193-202.
5. Ivakhnenkov, S.V. (2009), *Informatsiini tekhnologii v orhanizatsii bukhhalterskoho obliku* [Information technologies are in organization of accounting], Zhytomyr, Ukraine, 416 p.
6. Khodakov, V.Ye., Kiriushatova, T.H., Zakharchenko, R.M. and Karamushka, M.V. (2012), *Kompiuterni tekhnologii obrobky oblikovoi informatsii* [Computer technologies of treatment of accounting information], tutorial for students high school, Oldi Plius, Kherson, Lira-K, Kyiv, Ukraine, 534 p.
7. Lobas, I.A. and Shabelnyk, T.V. (2010), "Influence of modern information technologies is on the registration-informative providing of the automated management", available at : [http://rusnauka.com/8_NND_2010/ Informatica/60699.doc.htm](http://rusnauka.com/8_NND_2010/Informatica/60699.doc.htm) (access date February 03, 2015).
8. Polishchuk, O.M. (2014), "Features of computer technology to automate accounting in enterprises", *Ekonomichni nauky. Seriya : Oblik i finansy*, Issue 11 (41), part 2, pp. 287-293.
9. Shkvir, V.D., Zahorodnii, A.H. and Vysochan, O.S. (2011), *Informatsiini systemy i tekhnologii v obliku* [Information systems and technologies in Accounting], tutorial, Znannia, Kyiv, Ukraine, pp. 439.
10. Chumachenko, M.H. and Pushkar, M.S. (2004), "Development of the system of account is on principles of informatics and cybernetics", *Visnyk Ternopil'skoi akademii narodnoho hospodarstva*, issue 4, pp. 107-114.

Долбнєва Д.В. НЕОБХІДНІСТЬ ТА ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мета – визначення необхідності та передумов впровадження сучасних автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах в умовах стрімкої інформатизації та автоматизації усіх сфер діяльності суб'єктів господарювання.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети було використано такі методи, як: аналіз – для визначення стану та проблем використання автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах, а також поглядів науковців щодо даної проблематики; групування – для систематизації переваг та недоліків впровадження таких систем на вітчизняних підприємствах; порівняння – для визначення найвідоміших та широко використовуваних комп'ютерних бухгалтерських програм; узагальнення – для формулювання висновків та перспектив подальших досліджень з даного напрямку.

Результати. Обґрунтовано, що інформатизація та автоматизація обліку значною мірою збільшує ефективність роботи облікових працівників, поліпшує внутрішній та зовнішній контроль над фінансово-господарською діяльністю підприємства, що у результаті підвищує ефективність управління підприємством та забезпечує високу результативність його роботи.

Визначено, що ведення обліку на вітчизняних підприємствах має здійснюватися з використанням найбільш оптимальної для конкретного підприємства автоматизованої інформаційної системи, впровадження якої відбуватиметься поетапно та завдяки створенню необхідних передумов.

Наукова новизна. Розроблено логічну схему поетапного впровадження автоматизованої інформаційної системи ведення обліку, кожний етап якої має окреслену мету. Дана схема, на відміну від існуючих, містить більше етапів, які логічно об'єднують в собі комплекс заходів, здійснення яких забезпечить ефективне, економічне та швидке досягнення мети відповідного етапу, а в кінцевому результаті – і мети автоматизації обліку. Для вітчизняних підприємств вона стане допомогою у процесі проведення повної чи часткової автоматизації обліку (залежно від потреб та можливостей).

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути корисними як для самих підприємств, так і органів державної влади при розробці програм підтримки вітчизняних підприємств, головним чином малого та середнього бізнесу. Завдяки чому відбудеться продумана, ефективна та комплексна автоматизація процесу ведення обліку на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: автоматизація обліку, вітчизняні підприємства, комп'ютерні бухгалтерські програми, облік, управління інформацією.

Dolbneva D.V. NECESSITY AND PREREQUISITES OF INTRODUCTION AUTOMATED INFORMATION SYSTEMS CONDUCTING ACCOUNTING ON DOMESTIC ENTERPRISES

Purpose – determine the necessary preconditions and introduction of modern automated information systems accounting for domestic enterprises in terms of information and rapid automation of all areas of business entities.

Methodology of research. To achieve this goal we used methods such as an analysis – for determination the situation and problems of using automated information systems accounting for domestic enterprises and scientific views on this subject; a grouping – for systematize the advantages and disadvantages of implementing such systems at domestic enterprises; a comparing – for determine the most well-known and widely used computer accounting software; synthesis – for wording conclusions and further research in this direction.

Findings. It is substantiated that the computerization and automation of accounting greatly increases the efficiency of account workers, improves internal and external control over financial and economic activities of the enterprise, which ultimately increases the efficiency of enterprise management and provides high productivity of its work.

Determined that accounting for the domestic enterprises should be carried out using the most optimal for a particular enterprise automated information system, the implementation of which will be done in stages and by creating the necessary prerequisites.

Originality. Developed by logic scheme phasing implementation of the automated information system of accounting, each stage of which has a defined purpose. This scheme differs from the existing includes more stages, which logically combine the set of measures whose implementation will ensure the efficient, economical and rapid achievement of the objective of the relevant stage, and in the end – purpose of accounting automation. For domestic enterprises, it will help in the process of conducting a full or partial automation of accounting (depending on the needs and opportunities).

Practical value. The results of the research can be useful both for the enterprises and public authorities in the development of programs to support domestic enterprises, mainly small and medium business. Thanks to this will be held thought out, effective and integrated automation of process accounting at the domestic enterprises.

Key words: automation of account, domestic enterprises, computer accounting software, accounting, information management.

Долбнева Д.В. НЕОБХОДИМОСТЬ И ПРЕДПОСЫЛКИ ВНЕДРЕНИЕ АВТОМАТИЗИРОВАННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ ВЕДЕНИЯ УЧЕТА НА ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

Цель – определение необходимости и предпосылок внедрения современных автоматизированных информационных систем ведения учета на отечественных предприятиях в условиях стремительной информатизации и автоматизации всех сфер деятельности субъектов хозяйствования.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели были использованы такие методы как: анализ – для определения состояния и проблем использования автоматизированных информационных систем ведения учета на отечественных предприятиях, а также взглядов ученых по данной проблематике; группировка – для систематизации преимуществ и недостатков внедрения таких систем на отечественных предприятия; сравнения – для определения самых известных и широко используемых компьютерных бухгалтерских программ; обобщение – для формулировки выводов и перспектив дальнейших исследований по данному направлению.

Результаты. Обосновано, что информатизация и автоматизация учета в значительной степени увеличивает эффективность работы учетных работников, улучшает внутренний и внешний контроль над финансово-хозяйственной деятельностью предприятия, в результате повышает эффективность управления предприятием и обеспечивает высокую результативность его работы.

Определено, что ведение учета на отечественных предприятиях должно осуществляться с использованием наиболее оптимальной для конкретного предприятия автоматизированной информационной системы, внедрение которой будет происходить поэтапно и благодаря созданию необходимых предпосылок.

Научная новизна. Разработана логическая схема поэтапного внедрения автоматизированной информационной системы ведения учета, каждый этап которой должен очерченную цель. Данная схема, в отличие от существующих, содержит больше этапов, логически объединяют в себе комплекс мер, осуществление которых обеспечит эффективное, экономичное и быстрое достижение цели соответствующего этапа, а в конечном итоге – и цели автоматизации учета. Для отечественных предприятий она станет помощью в процессе проведения полной или частичной автоматизации учета (в зависимости от потребностей и возможностей).

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть полезными как для самих предприятий, так и органов государственной власти при разработке программ поддержки отечественных предприятий, главным образом малого и среднего бизнеса. Благодаря чему произойдет продуманная, эффективная и комплексная автоматизация процесса ведения учета на отечественных предприятиях.

Ключевые слова: автоматизация учета, отечественные предприятия, современные информационные системы, компьютерные бухгалтерские программы, учет, программное обеспечение, управление информацией.